

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Факультет № 6

Кафедра соціології та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Методика викладання психології**»

вибірковий компонент освітньої програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

(для денної і заочної форм навчання)

Харків 2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.20 р. №9

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету №6
Протокол від 16.09.20 р. №6

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 18.09.20 р. №5

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології
(протокол від 07.09.2020 № 9).

Розробники: Тюріна В.О. – професор кафедри соціології та психології, доктор педагогічних наук, професор.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування та соціально-гуманітарних дисциплін» Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка, доктор педагогічних наук, доцент **Данченко І.О.**

Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології і педагогіки факультету №3 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор педагогічних наук, професор **Федоренко О.І.**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5,0 Загальна кількість годин – 150 Кількість тем – 5	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс – 4 Семестр – 7. Види контролю: екзамен.
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 32; Семінарські заняття – 16 Практичні заняття – 16; Лабораторні заняття – 0 Самостійна робота – 86;		Лекції – 8; Семінарські заняття – 6 Практичні заняття – 8 Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 128;
Індивідуальні завдання: Курсова робота – 0; Реферати – 0; семестр №7		Індивідуальні завдання: Курсова робота – 0; Реферати – 0; семестр №7

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. **Предметом** курсу «Методика викладання психології» є зміст та методи навчання психології у вищій школі. **Об’єктом** вивчення цього курсу є методика викладання психології як галузь педагогічної науки.

2.2. **Метою вивчення дисципліни «Методика викладання психології»** є оволодіння студентами різноманітними методами і прийомами навчання та викладання, використання наочності, засобів навчання, проблемних і пізнавальних задач, систем вправ, комп’ютерних засобів навчання, методів активного навчання, ігрових методів навчання тощо. Вивчення методики викладання психології передбачає оволодіння вміннями планування заняття, діяльності викладача та діяльності студентів на заняттях та у позааудиторній діяльності, вміннями організовувати навчальний матеріал, розподіл навчального матеріалу, вміння планувати управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів, вміння раціонально організовувати навчально-пізнавальну діяльність студентів на лекційних, семінарських та практичних заняттях; формування вміння викладати навчальний матеріал з врахуванням психологічних закономірностей сприймання, засвоєння, збереження у пам’яті одержаної навчальної інформації та ефективного

вилучення її з пам'яті.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика викладання психології» є оволодіння системою знань про психологічні особливості різних форм та методів навчання (навчання як викладання; навчання як стимулювання пізнавальних потреб та інтересів, навчання як організація пізнавальної діяльності, як формування пізнавальної активності та самостійності; навчання як організація проблемного, програмованого, розвивального та інших видів і типів навчання); про залежність якості засвоєння навчального матеріалу від вибору форм, методів та засобів навчання; про підготовку викладача до проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять, про структуру навчального матеріалу тощо.

2.3. Міждисциплінарні зв'язки: викладання цієї дисципліни можливо після вивчення курсів: «Педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія», «Соціальна психологія» та інші. На базі цієї дисципліни викладається курс «Методика викладання у вищій школі».

2.4. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- проблеми та напрямки розвитку української та світової методики викладання психологічної науки у ЗВО;
- предмет, структуру і принципи методики викладання психології;
- сучасні форми, принципи та методи, що використовує методика викладання психології у ЗВО;
- основні категорії методики викладання психології у ЗВО;
- методи формування та стимулювання свідомості особистості;
- основні закономірності педагогічного процесу у ЗВО;
- структуру та організацію процесу навчання;
- шляхи підвищення ефективності навчального процесу на заняттях з психології.
- методи, прийоми та засоби здійснення навчально-пізнавальної діяльності особистості;
- принципи навчання, що реалізуються при викладанні та навчанні психології
- технологію підготовки викладача до занять з психології;
- основні форми організації навчально-пізнавальної діяльності;
- психолого-педагогічні основи раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- методи і прийоми проблемного та активного навчання;

На основі одержаних знань студенти повинні **вміти:**

- складати план вивчення певної теми;
- визначати мету, завдання, тип та структуру заняття;
- орієнтуватися у системі категорій, що використовуються методикою викладання психології у ЗВО;
- обґрунтовано вибирати методи та засоби навчання;
- складати план-конспект заняття;
- добирати ілюстративний матеріал;

- організовувати навчально-виховний процес на заняттях з психології;
- враховувати індивідуально-психологічні особливості людини в процесі навчання, професійній діяльності;
- використовувати методи і прийоми проблемного і активного навчання;
- застосовувати методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- здійснювати психолого-педагогічний аналіз проведеного заняття;
- здійснювати контроль та оцінку знань з психології;
- оцінювати ефективність навчально-виховного процесу.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни: Методика викладання психології		
Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-3	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-7	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
	СК-9	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.
	СК-12	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Завданнями самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичних завдань і підготовка відповідей на запитання для самоконтролю з використанням базових термінів.

Метою самостійної роботи є опанування студентами знаннями та використання їх у практичній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, цілі і завдання дисципліни

«Методика викладання психології».

Предмет, цілі і завдання методики викладання психології у ЗВО. Сучасна психологічна освіта. Історія розвитку та становлення педагогічної думки.

Тема 2. Принципи, методи і прийоми навчання в процесі викладання психології у вищій школі.

Процес навчання психології. Форми організації навчальної роботи при навчанні психології. Підготовка до організації процесу засвоєння знань.. Керування самостійною роботою студентів.

Тема 3. Методи інтерактивного навчання психології

Інтерактивне навчання. Інтерактивні методи навчання. Педагогічна гра як метод інтерактивного навчання.

Тема 4. Види інтерактивних методів навчання психології

Неігрові інтерактивні методи навчання психології. Ігрові інтерактивні методи навчання психології. Тренінгові методи навчання психології. Метод навчальних проєктів.

Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчальної діяльності при навчанні психології

Контроль навчальної діяльності та її результатів. Педагогічні вимоги до контролю в процесі навчання. Зміст, види і методи контролю. Форми організації контролю при навчанні психології. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 7							
Тема № 1. Предмет, цілі і завдання дисципліни «Методика викладання психології».	22	2	2	2	-	16	Екзамен
Тема № 2. Принципи, методи і прийоми навчання в процесі викладання психології у вищій школі.	28	8	2	2	-	16	
Тема № 3. Методи інтерактивного навчання психології.	34	8	4	4	-	18	
Тема № 4. Види інтерактивних методів навчання психології.	30	6	4	4	-	16	
Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчальної діяльності при навчанні психології.	36	8	4	4	-	20	
Всього за семестр	150	32	16	16	-	86	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 7							
Тема № 1 Предмет, цілі і завдання дисципліни «Методика викладання психології».	32	2	2	2	-	42	Екзамен
Тема № 2. Принципи, методи і прийоми навчання в процесі викладання психології у вищій школі							
Тема № 3. Методи інтерактивного навчання психології.	36	2	2	2	-	42	
Тема № 4. Види інтерактивних методів навчання психології.							
Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчальної діяльності при навчанні психології.	22	4	2	4	-	44	
Всього за семестр	150	8	6	8	-	128	

4.1.3. Теми та завдання до семінарських та практичних занять

Тема 1. Предмет, цілі і завдання дисципліни «Методика викладання психології».

Семінарське заняття: Предмет, цілі і завдання дисципліни «Методика викладання психології».

Навчальна мета заняття: визначити особливості засвоєння психологічних знань; сформувати поняття про предмет методики викладання психології.

Кількість годин – 2

Навчальні питання:

1. Особливості засвоєння психологічних знань.
2. Предмет методики викладання психології.
3. Цілі і завдання курсу «Методика викладання психології».

Література:

1. Бадмаєв Б.Ц. Методика викладання психології. / Б.Ц.Бадмаєв; Москва: Педагогіка. 2000. 246 с.
2. Гальперін П.Я. Психологія мислення і вчення про поетапне формування розумових дій // Дослідження мислення в радянській психології / Отв.ред. Е.В.Шорохова .; Москва: Наука. 1966. 249 с.
3. Реан А., Бордовская Н., Розум С. Психологія і педагогіка. / А.Реан, Н.Бордовская, С.Розум .; Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 432с.

Практичне заняття: Предмет, цілі і завдання дисципліни «Методика викладання психології»

Мета: сформулювати вміння аналізувати навчальний матеріал навчальної теми.

Час проведення 2 години

Місце проведення – аудиторія за розкладом.

Завдання: Проаналізувати зміст навчального матеріалу (тема за вибором студента) і визначити особливості засвоєння навчальної інформації.

Література:

1. Бадмаєв Б.Ц. Методика викладання психології. / Б.Ц.Бадмаєв; Москва: Педагогіка. 2000. 246 с.
2. Гальперін П.Я. Психологія мислення і вчення про поетапне формування розумових дій // Дослідження мислення в радянській психології / Отв.ред. Е.В.Шорохова .; Москва: Наука. 1966. 249 с.
3. Реан А., Бордовская Н., Розум С. Психологія і педагогіка. / А.Реан, Н.Бордовская, С.Розум .; Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 432с.

Теми рефератів:

1. Особливості засвоєння психологічних знань.
2. Взаємозв'язок Методики викладання психології з іншими науками.

Тема № 2. Принципи, методи і прийоми навчання в процесі викладання психології у вищій школі.

Семінарське заняття: Принципи, методи і прийоми навчання в процесі викладання психології у вищій школі

Навчальна мета заняття: проаналізувати принципи, методи і прийоми навчання, які використовуються в процесі викладання психології у вищій школі.

Кількість годин – 2

Навчальні питання:

1. Процес навчання психології. Принципи, методи і прийоми навчання.
2. Класифікація методів навчання
3. Форми організації навчальної роботи при навчанні психології.

4. Підготовка до організації процесу засвоєння знань.

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П.Волкова; Київ: АКАДЕМІЯ. 2003. 576с
2. Граф В., Ільясов М.М., Ляудіс В.Я. Основи організації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів / В.Граф, Н.Н.Ільясов, В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1981. 79 с.
3. Карандешев В.Н. Методика викладання психологи / В.Н.Карандешев - Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 249с.
4. Ляудіс В.Я. Методика викладання психологи / В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1989. 77 с.
5. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика і техніка уроку в школі. /А.М.Сохор, Н.М.Яковлев; Москва: Просвещение, 1985.

Практичне заняття: Принципи, методи і прийоми навчання в процесі викладання психології у вищій школі

Мета: охарактеризувати форми організації навчально-пізнавальної діяльності, що застосовуються при навчанні психології у вищій школі.

Час проведення 2 години

Місце проведення – аудиторія за розкладом.

Завдання:

- 1) проаналізувати зміст навчального матеріалу (тема за вибором студента) і визначити принципи навчання, які мають використовуватися в процесі викладання вказаної теми.
- 2) Охарактеризувати форми організації навчальної роботи при навчанні психології.
- 3) Розробити приклади форм організації навчальної роботи при навчанні психології.

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П.Волкова; Київ: АКАДЕМІЯ. 2003. 576с
2. Граф В., Ільясов М.М., Ляудіс В.Я. Основи організації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів / В.Граф, Н.Н.Ільясов, В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1981. 79 с.
3. Карандешев В.Н. Методика викладання психологи / В.Н.Карандешев - Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 249с.
4. Ляудіс В.Я. Методика викладання психологи / В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1989. 77 с.
5. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика і техніка уроку в школі. /А.М. Сохор, Н.М. Яковлев; Москва: Просвещение, 1985.

Теми рефератів:

1. Принципи навчання психології, їх взаємозв'язок.
2. Класифікація методів навчання, що використовуються в процесі викладання психології.
3. Форми організації навчальної роботи при навчанні психології.
4. Підготовка до організації процесу засвоєння знань.

Тема № 3. Методи інтерактивного навчання психології.**Семінарське заняття: Методи інтерактивного навчання психології.**

Навчальна мета заняття: сформулювати поняття про інтерактивне навчання, визначити його методи; розглянути педагогічну гру як метод інтерактивного навчання.

Кількість годин – 4

Навчальні питання:

1. Інтерактивне навчання
2. Інтерактивні методи навчання
3. Педагогічна гра

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П.Волкова; Київ: АКАДЕМІЯ. 2003. 576с
2. Граф В., Ільясов М.М., Ляудіс В.Я. Основи організації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів / В.Граф, Н.Н.Ільясов, В.Я.Ляудіс .; Москва: Изд-во МГУ. 1981. 79 с.
3. Карандешев В.Н. Методика викладання психологи / В.Н.Карандешев - Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 249с.
4. Ляудіс В.Я. Методика викладання психологи /В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1989. 77С.
5. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика і техніка уроку в школі. /А.М.Сохор, Н.М.Яковлев; Москва: Просвещение, 1985.

Практичне заняття: Методи інтерактивного навчання психології.

Мета: визначити доцільність використання деяких методів інтерактивного навчання.

Час проведення 4 години

Місце проведення – аудиторія за розкладом.

Завдання:

- 1) Проаналізувати зміст навчального матеріалу (тема за вибором студента) і визначити методи інтерактивного навчання, які доцільно використовувати в процесі викладання обраної теми.

- 2) Розробити фрагмент педагогічної гри, навести приклади її застосування в процесі викладання психології

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П.Волкова; Київ: АКАДЕМІЯ. 2003. 576с
2. Граф В., Ільясов М.М., Ляудіс В.Я. Основи організації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів / В.Граф, Н.Н.Ільясов, В.Я.Ляудіс .; Москва: Изд-во МГУ. 1981. 79 с.
3. Карандешев В.Н. Методика викладання психологи / В.Н.Карандешев - Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 249с.
4. Ляудіс В.Я. Методика викладання психологи /В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1989. 77С.
5. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика і техніка уроку в школі. /А.М.Сохор, Н.М.Яковлев; Москва: Просвещение, 1985.

Теми рефератів:

1. Інтерактивне навчання; його особливості.
2. Інтерактивні методи навчання; їх характеристика.
3. Педагогічна гра як метод інтерактивного навчання психології.

Тема № 4. Види інтерактивних методів навчання психології.

Семінарське заняття: Види інтерактивних методів навчання психології.

Навчальна мета заняття: проаналізувати особливості ігрових і неігрових інтерактивних методів навчання психології; охарактеризувати тренінгові методи навчання психології; охарактеризувати метод навчальних проєктів.

Кількість годин – 4

Навчальні питання:

1. Неігрові інтерактивні методи навчання психології.
2. Ігрові інтерактивні методи навчання психології.
3. Тренінгові методи навчання психології.
4. Метод навчальних проєктів.

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П.Волкова; Київ: АКАДЕМІЯ. 2003. 576с
2. Граф В., Ільясов М.М., Ляудіс В.Я. Основи організації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів / В.Граф, Н.Н.Ільясов, В.Я.Ляудіс .; Москва: Изд-во МГУ. 1981. 79 с.
3. Карандешев В.Н. Методика викладання психологи / В.Н.Карандешев - Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 249с.
4. Ляудіс В.Я. Методика викладання психологи /В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во

МГУ. 1989. 77С.

5. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика і техніка уроку в школі. /А.М.Сохор, Н.М.Яковлев; Москва: Просвещение, 1985.

6. Тарасова Т.Б.Методика навчання психології у вищій школі: навчальний посібник; Суми: Вид-во СумДПУ ім А.С.Макаренка, 2019. 361 с.

Практичне заняття: Види інтерактивних методів навчання психології.

Мета: засвоїти особливості ігрових і неігрових інтерактивних методів навчання психології та їх використання у навчальному процесі.

Час проведення 4 години

Місце проведення – аудиторія за розкладом.

Завдання:

- 1) Навести приклади реалізації ігрових інтерактивних методів навчання психології.
- 2) Навести приклади реалізації неігрових інтерактивних методів навчання психології.
- 3) Розробити фрагменти тренінгових методів навчання психології; навести приклади.
- 4) Розробити тему і план реалізації навчального проекту (за вибором студента).

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П.Волкова; Київ: АКАДЕМІЯ. 2003. 576с

2. Граф В., Ільясов М.М., Ляудіс В.Я. Основи організації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів / В.Граф, Н.Н.Ільясов, В.Я.Ляудіс .; Москва: Изд-во МГУ. 1981. 79 с.

3. Карандешев В.Н. Методика викладання психологи / В.Н.Карандешев - Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 249с.

4. Ляудіс В.Я. Методика викладання психологи /В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1989. 77С.

5. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика і техніка уроку в школі. /А.М.Сохор, Н.М.Яковлев; Москва: Просвещение, 1985.

6. Тарасова Т.Б.Методика навчання психології у вищій школі: навчальний посібник; Суми: Вид-во СумДПУ ім А.С.Макаренка, 2019. 361 с.

Теми рефератів:

1. Неігрові інтерактивні методи навчання психології; їх особливості.
2. Ігрові інтерактивні методи навчання психології; їх особливості.
3. Тренінгові методи навчання психології.
4. Метод навчальних проектів; його особливості.

Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчальної діяльності при навчанні психології.

Семінарське заняття: Контроль і оцінювання результатів навчальної діяльності при навчанні психології.

Навчальна мета заняття: сформулювати поняття про контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності при навчанні психології.

Кількість годин – 4

Навчальні питання:

1. Поняття про контроль навчальної діяльності.
2. Педагогічні вимоги до контролю в процесі навчання.
3. Зміст, види і методи контролю.
4. Форми організації контролю.
5. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Література:

1. Бадмаев Б.Ц. Методика викладання психології. Б.Ц.Бадмаев; Москва: Педагогіка. 2000. 246 с.
2. Граф В., Ільясов М.М., Ляудіс В.Я. Основи організації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів / В.Граф, Н.Н.Ільясов, В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1981. 79 с.
3. Карандешев В.Н. Методика викладання психологи / В.Н.Карандешев; Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 249с.
4. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика і техніка уроку в школі. /А.М.Сохор, Н.М.Яковлев; Москва: Просвещение, 1985. 196 с.
5. Тарасова Т.Б.Методика навчання психології у вищій школі: навчальний посібник; Суми: Вид-во СумДПУ ім А.С.Макаренка, 2019. 361 с.

Практичне заняття: Контроль і оцінювання результатів навчальної діяльності при навчанні психології.

Мета: ознайомити з методами і прийомами контролю і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності при навчанні психології.

Час проведення 4 години

Місце проведення – аудиторія за розкладом.

Завдання:

- 1) Проаналізувати зміст навчального матеріалу (тема за вибором студента) і визначити методи контролю результатів навчально-пізнавальної діяльності при вивченні обраної теми.
- 2) Розробити контрольні питання та завдання для оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні означеної теми.

Література:

1. Бадмаев Б.Ц. Методика викладання психології. Б.Ц.Бадмаев; Москва:

Педагогіка. 2000. 246 с.

2. Граф В., Ільясов М.М., Ляудіс В.Я. Основи організації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів / В.Граф, Н.Н.Ільясов, В.Я.Ляудіс; Москва: Изд-во МГУ. 1981. 79 с.

3. Карандешев В.Н. Методика викладання психологи / В.Н.Карандешев; Санкт-Петербург: Пітер. 2006. 249с.

4. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика і техніка уроку в школі. /А.М.Сохор, Н.М.Яковлев; Москва: Просвещение, 1985. 196 с.

5. Тарасова Т.Б.Методика навчання психології у вищій школі: навчальний посібник; Суми: Вид-во СумДПУ ім А.С.Макаренка, 2019. 361 с.

Теми рефератів:

1. Контроль навчальної діяльності та її результатів.
2. Педагогічні вимоги до контролю в процесі навчання.
3. Зміст, види і методи контролю.
4. Форми організації контролю при навчанні психології.
5. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів.

4.1.4. Завдання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання, що виносяться на самостійну роботу		Література:
Тема № 1 Предмет, цілі і завдання дисципліни «Методика викладання психології».		
1	Скласти конспект лекції за темою	Базова: 5,9,11, 15,16,17,
Тема № 2 Реалізація принципів методів і прийомів навчання у процесі викладання психології у вищій школі.		
1	Проаналізувати використання методів і прийомів навчальної діяльності на заняттях за обраною навчальною темою	Базова: 5,9,11, 15,16,17,
Тема № 3 Тема № 3. Методи інтерактивного навчання психології.		
1	Розробити приклади використання методів і прийомів інтерактивного навчання студентів	Базова 5,9,11, 15,16,17,
Тема № 4 Тема № 4. Види інтерактивних методів навчання психології.		
1	Скрати план лекційного, семінарського та практичного занять за обраною навчальною темою з використанням інтерактивних методів навчання	Базова: 5,9,11, 15,16,17,

		Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчальної діяльності при навчанні психології.	Базова: 5,9,11, 15,16,17,
	1	Розробити запитання, що забезпечують контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів	Базова: 5,9,11, 15,16,17,
	2	Розробити приклади використання на заняттях з психології методів активного навчання	Базова: 5,9,11, 15,16,17

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми самостійних робіт

1. Проаналізувати використання методів і прийомів навчальної діяльності на заняттях за обраною навчальною темою з психології.
2. Розробити приклади використання на заняттях з психології інтерактивних методів навчання.
3. Скласти план лекційного, семінарського та практичного занять за обраною навчальною темою з психології
4. Розробити самостійно тематичний план за обраною навчальною темою
5. Розробити запитання, що забезпечують виникнення навчальної проблемної ситуації

5.1.2. Теми курсових робіт

Не передбачено

5.1.3. Теми наукових робіт

Не передбачено

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі: лекцій, семінарських і практичних занять, а також самостійної та індивідуальної роботи.

Методи навчання:

- словесні (лекція, розповідь, пояснення, доказ, бесіда, семінар, дискусія, диспут, обговорення);
- наочні;
- практичні (практичні заняття, моделювання);
- методи проблемного навчання (проблемне викладання, частково-пошуковий, пошуковий, дослідницький)

Лекційні заняття передбачають розгляд основних теоретичних положень методики викладання психології.

Практичні заняття проводяться у формі обговорення лекційного матеріалу, його практичного застосування під час вивчення конкретної теми з психології, виконання практичних завдань.

Самостійна робота за кожною темою передбачає таке:

- конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу

за власним конспектом лекцій;

- підготовка до занять з психології (за обраною темою);
- вивчення наукової літератури за темою; роботу з словниками, періодичними виданнями; складання таблиць; виконання схематичних завдань та інше, розробку планів лекцій, семінарських та практичних занять з психології.

Індивідуальна робота передбачає підготовку рефератів і тематичних повідомлень та виконання практичних завдань; виконання індивідуальних завдань.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (екзамен):

Питання до екзамену

1. Предмет та цілі „Методики викладання психології”.
2. Місце „Методики викладання психології” у системі наук та зв’язок з ними.
3. Напрямки розвитку та проблеми „Методики викладання психології”.
4. Психологічна теорія навчальної діяльності.
5. Структура навчально-пізнавальної діяльності
6. Пізнавальні мотиви; способи їх формування.
7. Мета та завдання навчальної діяльності .
8. Пізнавальна мета; її роль в організації навчально-пізнавальної діяльності.
9. Мотивація особистості та процес навчання. Мотиви навчання.
10. Проблемна пізнавальна задача.
11. Проблемна задача, проблемне опитування, проблемне завдання.
12. Методи проблемного навчання.
13. Методи активного навчання.
14. Способи створення проблемних навчальних ситуацій
15. Сучасні концепції методів активного навчання.
16. Рациональна організація навчального матеріалу.
17. Методи інтерактивного навчання (евристична бесіда, дискусія, „мозковий штурм”, „круглий стіл”, „ділова гра”, конкурси практичних робіт та ін).
18. Типи і структура навчальних занять.
19. Форми організації навчально-пізнавальної діяльності у ЗВО.
20. Актуалізація опорних знань.
21. Методика підготовки та проведення лекції.
22. Методика підготовки та проведення практичного заняття.
23. Методика підготовки та проведення семінару.
24. Організація та управління навчальною дискусією.
25. Характеристика оцінки, відмітки як складової частини контролю
26. Критерії оцінювання знань, вмінь та навичок учнів.
27. Організація контролю та корекції знань з психологічних дисциплін.
28. Методичні прийоми забезпечення ефективності педагогічного контролю.
29. Організація самостійної роботи студентів.
30. Випереджальне навчання; його організація.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль - 50 балів.
- підсумковий контроль 50 балів.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

Методи контролю: опитування на семінарських заняттях, участь в практичних заняттях, обговорення проблемних питань, підготовка тематичних повідомлень, тестування, перевірка виконання самостійних робіт, тестування.

Критерії оцінки поточного контролю викладач повідомляє на першому занятті та перед кожними оцінюванням.

Форми контролю: усний іспит / тестування.

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Посилання на Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf).

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ ЗА ОДИН СЕМЕСТР			
Вид роботи	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота на лекційному занятті	16	1	16
Робота на семінарському занятті	8	2	16
Робота на практичних заняттях	8	2	16
Проміжне тестування	1	2	2
Екзаменаційне тестування	1	50	50
Всього			100

ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ		
Вид роботи	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Робота на лекційному занятті	1	Всі лекції з даного курсу мають інтерактивний характер, отже максимальну оцінку за роботу на лекції отримують здобувачі, які постійно включені в обговорення питань лекції.
	0,5	Даний бал отримують здобувачі, які не беруть участі у обговоренні, втім демонструють уважність і не відволікаються від ходу лекції на сторонні справи
	0	Здобувач не приймає участі в лекційному занятті, порушує дисципліну, не слухає викладача, постійно відволікається
Робота на семінарському занятті	2	Здобувач бере участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача), виступає із змістовною доповіддю на питання за планом, проявляє ґрунтовну підготовку, висловлює власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріплює її аргументацією, правильно відповідає на уточнюючі питання
	1	Здобувач бере участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача), за умови, що відповідь буде правильною і змістовною
	0,5	Здобувач присутній на семінарському занятті, уважно слухає інших і іноді доповнює відповіді на питання заняття
	0	Здобувач не приймає участі в занятті, порушує дисципліну, не слухає інших, постійно відволікається
Робота на практичному занятті	2	Здобувач бере участь в опрацюванні практичних питань іміджелогії, виступає із змістовною доповіддю за проблемою заняття, проявляє ґрунтовну підготовку, висловлює власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріплює її аргументацією, правильно відповідає на уточнюючі питання
	1	Здобувач бере участь в опрацюванні теми практичного заняття.
	0	Здобувач не бере активної участі в занятті, не слухає інших, відволікається
Проміжне тестування	2	Проміжне тестування включає в себе питання, раніше обговоренні на семінарських та практичних заняттях і складається з 10 тестових питань з варіантами відповідей. За кожну правильну відповідь студент отримує 0,2 бали.
	1-50	Підсумковий контроль (залік) проводиться у вигляді усних відповідей на білети, що включають три питання. У разі дистанційного навчання підсумковий контроль проводиться у вигляді тестів (50 питань) кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Підсумковий контроль	50-41	Відповіді на усі питання білету відтворюються в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач показує при цьому глибоке оволодіння матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
	40-31	При відповіді на питання екзаменаційного білету відтворюється значна частина питань. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень, певною мірою може аналізувати, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершено висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події. Але у відповідях допущені несуттєві помилки, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене власне ставлення до фактів.
	30-21	В відповіді відтворюються основні моменти питань без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але відповідь неповна, припускаються помилки, припущені неточності.
	20-1	Оцінюється відповідь, що містить рівень елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів питань. Здобувач виявив неспроможність в повному обсязі висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях припущені суттєві помилки.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80– 89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.

75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
21–59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бадмаєв Б.Ц. Методика преподавания психологии. Б.Ц.Бадмаев - М.-2000.
2. Бандурка О.М., Тюріна В.О., Федоренко О.І. Основи психології і педагогіки: Підручник. – Харків; Вид-во Нац. Ун-ту внутр.. справ, 2003. – 336 с.
3. Бандурка О.М., Тюріна В.О., Федоренко О.І. Основи педагогічної техніки: Навчальний посібник. /О.М.Бандурка, В.О.Тюрина, О.І.Федоренко – Харків: ТИТУЛ, 2006. – 176 с.
4. Басова Н.В. Педагогика и практическая психология. /Н.В.Басова - Ростов на Дону :Фенікс, 2000.
5. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П.Волкова - К.:АКАДЕМІЯ, 2003. - 576с.
6. Гальперин П.Я. Психология мышления и учение о поэтапном формировании умственных действий // Исследования мышления в советской психологии / Отв.ред. Е.В.Шорохова.— М.: Наука, 1966.
7. Граф В., Ильясов Н.Н., Ляудис В.Я. Основы организации учебной деятельности и самостоятельной работы студентов/ В.Граф, Н.Н.Ильясов, В.Я.Ляудис. - М.: Изд-во МГУ, 1981.-79 с.
8. Карандешев В.Н. Методика преподавания психологи / В.Н.Карандешев – С-Пб: Питер, 2006. - 249с.
9. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. / И.Я.Лернер - М., 1981.
10. Ляудис В.Я. Методика преподавания психологи /В.Я.Ляудис - М.: Изд-во МГУ, 1989.-77 с.
11. Савин Н.В. Методика преподавания педагогики. / Н.В.Савин. – М.: Просвещение, 1987.-207 с.
12. Тарасова Т.Б. Методика навчання психології у вищій школі: Навчальний посібник – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. – 361 с.

Додаткова:

1. Активные методы обучения. Метод. Рекомендации для учителей, преподавателей, студентов. - Харьков, ХГУ, 1990. -32 с.
2. Балаев А.А. Активные методы обучения. / А.А.Балаев. - М.: Профиздат, 1986.
3. Емельянов Ю.Н. Активное социально-психологическое обучение. / Ю.Н.Емельянов -Л.: Изд-во ЛГУ, 1985.
4. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. / Е.П.Ильин — СПб: Питер, 2000.
5. Ильин Е.П. Искусство обучения. / Е.П.Ильин – М.,1982.
6. Сохор А.М., Яковлев Н.М. Методика и техника урока в школе. /А.М.Сохор, Н.М.Яковлев -М.: Просвещение, 1985.
7. Скалова Я. Методология и методы педагогических исследований. / Я.Скалова

- М., 1989.

8. Семиченко В.А. Шляхи підвищення ефективності вивчення психології. / В.А.Семиченко - К., 1997.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
<http://www.nbuv.gov.ua/>

Метапошукова система NDLTD (The Networked Digital Library of Theses and Dissertations), www.ndltd.org/resources. Забезпечує пошук повнотекстових дисертацій чи інформацію щодо дисертацій обмеженого доступу серед 4 млн. документів. Мова - англійська.

Пошукова система OATD (Open Access Theses and Dissertations), www.ndltd.org/resources. Надано у відкритому доступі дисертації та дипломні роботи співробітників та студентів більш ніж 1 тисячі дослідницьких інститутів, університетів, коледжів. Мова: англійська.

Пошукова система DART- Europe, libereurope.eu/dart-europe-e-theses-portal. Надано у відкритому доступі дисертації з бібліотек Європи. Представлено більш ніж 500 тис. робіт вчених з 600 університетів 28 країн Європи. Мова: англійська та інші європейські.

Пошукові бази університетів Гетеборга, Умео та Стокгольма (Швеція), www.dissertations.se, www.diva-portal.org. Надано більш ніж 50 тис. дисертацій шведських дослідників. Відкритий доступ більш ніж до половини робіт. Мова - англійська та інші європейські.

PQDT Open — база даних компанії ProQuest's UMI Dissertation Publishing, pqdtopen.proquest.com. Надано у відкритому доступі більш ніж 25 тис. дисертацій. Мова - англійська..

theses.fr - Проект інформаційного забезпечення вищої освіти за підтримкою міністерства освіти Франції, www.theses.fr. Надано відкритий доступ більш ніж до 30 тис. робіт. Мови- англійська, французька.